

Sociale klausuler

TIL INTERN BRUG

Middelfart
KOMMUNE

en del af **trekantområdet**

Sociale klausuler

Nedenstående omhandler vedtaget krav om anvendelse af sociale klausuler om uddannelses-og praktikaftaler, arbejdsklausul samt kommunal garantistillelse.

Indhold

1. Sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler	2
1.1. Oversigt.....	2
1.2. Tro og love erklæring.....	3
1.3. "Følg eller forklar"-princippet	3
1.4. Kontraktbestemmelse	4
1.5. Kontakt.....	5
2. Arbejdsklausul	6
2.1. Arbejdsklausulens indhold:	6
2.2. Anvendelse af klausulen.....	6
2.3. Tilret klausulen	6
2.4. Kontrol	7
2.5. Kontakt.....	7
3. Garantistillelse	8
3.1. Almene byggerier	8
3.2. Øvrige kommunale garantistillelser.....	8

1. Sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler

Middelfart Kommune ønsker at medvirke til øget social ansvarlighed hos vores samarbejdspartnere. Middelfart Kommune har derfor besluttet at alle Leverandører der har indgået større bygge- og anlægskontrakter samt tjenesteydelseskontrakter med Middelfart Kommune, skal efterleve vedtaget sociale klausuler.

Middelfart Kommune anvender Konkurrence og Forbrugerstyrelsens vejledning (2013): "Sociale klausuler om uddannelses og praktikaftaler i forbindelse med udbud", jf. "kommuneaftalen 2014". Vejledningen omfatter et "følg eller forklar"-princip.

1.1. Oversigt

Nedenstående tabeller giver et overblik over hvilke kontrakter der er omfattet af "følg eller forklar"-princippet, samt hvilke der er omfattet af en tro og love erklæring om social ansvarlighed.

Bygge- og anlægsopgaver
"Følg eller forklar"-princippet skal anvendes når kontrakten har: • En varighed på over 6 måneder, samt   • En kontraktværdi på mindst 10 mio. kr.   ○ Og/eller lønsum på mindst 4 mio. kr.   <i>Alle kontrakter er omfattet, uanset om der er tale om fagentrepriser, hovedentrepriser eller totalentrepriser.</i>   Ved kontrakter som falder udenfor "følg eller forklar"-princippet, skal tro og love erklæring om social ansvarlighed (Bilag 1), anvendes.

Indkøb af tjenesteydelser med driftselement
Følg og forklar princippet skal anvendes når kontrakten har: • En varighed er over 6 måneder, samt   • En kontraktværdi på mindst 10 mio. kr.   ○ Og/eller lønsum på mindst 4 mio. kr.   <i>Rammeaftaler er ikke omfattet af "følg eller forklar"-princippet</i>   Ved rammeaftaler, samt kontrakter som falder udenfor "følg eller forklar"-princippet, skal tro og love erklæring om social ansvarlighed (Bilag 1), anvendes.

Indkøb varer

Der skal altid anvendes tro og love erklæring om social ansvarlighed. (Bilag 1)

1.2. Tro og love erklæring

Tro og love erklæring, er en erklæring på, at leverandøren påtager sig social ansvarlighed, ved at angive hvor mange elever/unge de har ansat under uddannelse eller i virksomhedspraktik.

Erklæringen skal være udfyldt og underskrevet, og vedlægges kontrakten. Bilaget findes på **intranettet** under indkøb → dokumenter → Bilag 1 – Tro og love om social ansvarlighed.

1.3. "Følg eller forklar"-princippet

Middelfart Kommune er efter "Kommuneaftalen 2014" forpligtet til at anvende Konkurrence og Forbrugerstyrelsens vejledning om "Sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i forbindelse med udbud". Denne vejledning omhandler brugen af "følg eller forklar"-princippet.

Den fulde vejledning findes på Konkurrence og Forbrugerstyrelsens hjemmeside:
<http://www.kfst.dk/~media/KFST/Offentlig%20konkurrence/Regler%20og%20vejledninger/Vejledninger/Vejledning%20sociale%20klausuler%20FINAL.pdf>

"Følg eller forklar"-princippet fastsætter, at Middelfart Kommune ved større kontraktindgåelser er forpligtet til, at anvende sociale klausuler om uddannelses og praktik aftaler. Såfremt det ikke findes relevant for den enkelte kontrakt, skal det på middelfart.dk/udbud, *forklares* hvorfor anvendelsen af sociale klausuler fravælges.

Ved vurdering af om sociale klausuler skal anvendes, skal der tages stilling til følgende:

- Indeholder kontrakten *arbejdsopgaver*, der er *relevante* i forhold til uddannelses- og praktikaftaler
- Er der *mangel* på praktikpladser indenfor det uddannelsesområde, der er fundet relevant for kontraktens udførelse
  - Kontrakt Job- og Vækstcenteret for nærmere information.
- Sammenhængen mellem kontraktens varighed og de relevante uddannelsers sammensætning
  - Praktikaftaler må ikke løber længere end kontraktens levetid.
  - Fx: Løber kontrakten i 10 måneder må Middelfart Kommune ikke stille krav om ansættelse af elev i to år.
- Hvor mange elever kan kontrakten "bære"

- Antallet af elever, der beskæftiges under kontrakten skal være proportional med opgavens art og størrelse
- Eksempel på beregning:
  - $\frac{\text{Skønnede fagrelevante lønudgifter}}{\text{gennemsnitsløn}} \times 5\%$

Eksempler på begrundelse for at fravælge sociale klausuler:

- Ikke mangel på praktikpladser inden for det specifikke område
- Ikke proportionalt at stille krav om sociale klausuler
- Indgåelse af frivillige partnerskabsaftaler hvor leverandør generelt forpligtiger sig til at skaffe praktikaftaler.

Når det er fastlagt, at der er tale om et relevant opgave, skal følgende fire betingelser være opfyldt:

1. Vilkåret skal være afledt af en uddannelsesordning reguleret i lov og være sagligt.
2. Uddannelses/praktikpladsen skal knyttes til kontraktens udførte opgave
3. Anvendelse af sociale klausuler skal offentliggøres i udbudsbekendtgørelse eller udbudsbetingelserne.
4. Der skal til enhver tid ske overholdelse af EU traktatens regler og principper.

1.4. Kontraktbestemmelse

Ved anvendelse af sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler, skal der i kontrakten tages udgangspunkt i følgende kontraktbestemmelse:

*“**Leverandøren** skal i forbindelse med udførelse af kontrakten beskæftige et antal praktikanter, der som minimum svarer til den sædvanlige andel af praktikanter indenfor branchen.*

*Som et led i opfyldelsen af denne kontrakt skal **Leverandøren** således som et krav sikre, at mindst 5% af de årsværk, der anvendes til at opfylde kontrakten samlet set for **Leverandøren** og dennes eventuelle underleverandører tilhører gruppen af praktikanter.*

Ved gruppen af praktikanter forstås personer, der påbegynder eller er påbegyndt en erhvervsuddannelse og i den forbindelse skal gennemføre en del af uddannelsen som virksomhedspraktik.

Kravet kan opfyldes ved at ansætte personer fra andre EU-lande, som tilhører en persongruppe, der svarer til ovennævnte.

***Leverandøren** skal på Middelfart Kommunes anmodning dokumentere, at kravet om ansættelse fra persongruppen af praktikanter er opfyldt. Det kan ske gennem kopi af uddannelsesaftaler.*

Hvis der opstår uenighed om, hvorvidt krav om ansættelse af praktikanter er overholdt, kan Middelfart Kommune forlange en uddybende redegørelse fra **Leverandøren**.

Må Middelfart Kommune herefter konstatere, at kravet ikke er opfyldt, betragtes det som en væsentlig mangel og dansk rets almindelige regler om mangelbeføjelser finder anvendelse, herunder hævebeføjelsen.

Herudover har parterne aftalt, at **Leverandøren** kan pålægges en dagbod på **[X]** kr. til manglen er bragt til ophør"

Kontraktbestemmelsen findes ligeledes i wordformat på intranettet under indkøb → dokumenter → Bilag 2 – Kontraktbestemmelse om sociale klausuler.

1.5. Kontakt

Kontakt Job- og Vækstcenter hvis der opstår tvivl om anvendelsen af sociale klausuler.	
Teamleder, Kia Lund McDermott kia.lundmcdermott@middelfart.dk Direkte: 88 88 51 85 Mobil: 40 40 51 85	Jobcenterchef, Per Rasmussen per.rasmussen@middelfart.dk Direkte: 88 88 49 74 Mobil: 20 25 39 09

2. Arbejdsklausul

Ved arbejdsklausul forstås en klausul, hvor leverandøren er forpligtet til at sikre arbejdstagerrettigheder i forbindelse med arbejde udført for Middelfart Kommune.

Arbejdsklausulen skal anvendes ved indgåelse af aftale om:

- Bygge- og anlægsarbejder
- Levering af drift- og tjenesteydelser

Middelfart Kommune har tilsluttet sig Fælles Fynsk Arbejdsklausul. Denne findes på intranettet under Indkøb → dokumenter → **Bilag 3 – Arbejdsklausul**.

Alle aftaler om bygge- og anlægsarbejde samt tjenesteydelses kontrakter med driftselement, der indgås af Middelfart Kommune, skal indeholde arbejdsklausulen i bilag 3.

2.1. Arbejdsklausulens indhold:

I hovedpunkter indeholder arbejdsklausulen:

- Krav til medarbejdernes ansættelsesforhold og identifikation. Herunder krav om, at alle medarbejdere har gyldige opholds- og arbejdstilladelser.
- Krav til ophold på arbejdspladsen, orientering om underleverandører samt krav om skiltning.
- Krav om registrering af udenlandske tjenesteydere.
- Krav til dokumentation og redegørelse.
- Regler for frister, videregivelse af dokumentation og sanktioner for manglende overholdelse af forpligtelser.

2.2. Anvendelse af klausulen

Ved anvendelse af arbejdsklausulen, er det vigtigt at denne bliver indarbejdet i de skriftlige materialer fra starten af skriveprocessen.

Arbejdsklausulen skal vedlægges som bilag til kontrakten.

2.3. Tilret klausulen

Tilret klausulen til den enkelte opgave:

Arbejdsklausulen er udformet som standardbetingelser.

Tag stilling til om de tre afsnit der er markedet med gult i bilag 3 – arbejdsklausul, er hensigtsmæssige. Er de det, fjernes den gule farve – ellers slettes teksten.

2.4. Kontrol

Det skal vurderes løbende, om det er relevant at foretage aktiv kontrol med overholdelsen af klausulen.

I vurderingen indgår alle relevante forhold, herunder:

- Kontraktens størrelse og kompleksitet
- Kontraktens art
- Kendskabet til leverandørens organisation

Arbejdsklausulen sikrer, at Middelfart Kommune løbende kan kontrollere, at kontraktpartneren overholder de stillede minimumskrav i forhold til arbejdstagerrettigheder. Herudover giver arbejdsklausulen mulighed for, at sanktionere en manglende overholdelse.

2.5. Kontakt

Kontakt Plan- og Byggeafdelingen

der kan bistå med rådgivning i forhold til anvendelsen af arbejdsklausulen

3. Garantistillelse

3.1. Almene byggerier

Når der ydes støtte til almene byggerier stilles der i forbindelse med garantiansøgningen, i det omfang det er muligt, krav om, at den almene boligorganisation skal anvende sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler samt arbejdsklausuler, i forbindelse med boligorganisationens udbud af arbejder og leverancer

3.2. Øvrige kommunale garantistillelser

I de tilfælde hvor Middelfart Kommune vælger at stille garanti for en ekstern parts låneoptagelse skal der så vidt det er muligt, stilles krav om anvendelse af sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler samt arbejdsklausuler. Der er typisk tale om anlægsopgaver der kan sidestilles med en kommunal anlægsopgave, hvor kommunen lovligt kan yde støtte.

Når Middelfart Kommune efter særlovgivning har pligt til at stille garanti for ekstern parts låneoptagelse, vil det bero på en lovfortolkning hvorvidt der er mulighed for at stille krav om anvendelse af sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler samt arbejdsklausul.

